

EL LLENGUATGE

El canvi

14/XI/1982

L'ús dels aparells de radio per a la comunicació privada és avui ja força habitual, fins i tot entre simples particulars. Sense molts dels avantatges que té la comunicació telefònica, en té, però, algun d'essencial que el justifica, com és el de la mobilitat. Els aparells utilitzats solen ésser emissors-receptors, és a dir, que només permeten els missatges en una sola direcció, cosa que obliga, cada cop que un dels dos comunicants ha acabat el seu missatge i n'espera la resposta, a indicar-ho explícitament perquè l'altre sàpiga que és aleshores que pot emetre la seva comunicació.

La indicació, per part d'un dels dos comunicants per radio, del pas d'emissor a receptor, es fa per mitjà d'una paraula o d'una frase convinguda o convencional, cosa que vol dir que no ha d'ésser, necessàriament aquella. No és la mateixa, com és natural, en totes les llengües i, d'altra banda, les que es popularitzen i divulguen —sobretot a través del cinema, del «comic», etc.— en una llengua influeixen en l'expressió d'una altra. Entre nosaltres, la fórmula més coneguda és sens dubte la més habitual (però no exclusiva) del castellà, que consisteix en la simple paraula «cambio», la qual cal interpretar com la forma verbal de primera persona del singular, però que també podria ésser el substantiu, usat el·lípticament. Per tant, si és per l'adaptació o traducció d'aquesta fórmula tan habitual del castellà que opten els catalanoparlants que se serveixen d'aquest mitjà de comunicació, tal com hem comprovat que efectivament s'esdevé, convé que recordin com cal traduir al català la paraula «cambio» i que no contribueixin a la divulgació d'un greu barbarisme.

La forma de primera persona del singular del present d'indicatiu del verb *canviar* és *canvio*; és una forma plana, amb l'accent a la *i*, talment com *envio*, *confio* o *refio*. L'error que cal evitar, doncs, és la pronunciació «càrvio», com un mot esdrúixol, amb l'accent tònic a la primera síl·laba, tal com fa el castellà. És un fet sabut que aquesta pronunciació incorrecta afecta també les formes d'altres verbs com *estudiar*, *odiar*, *pronunciar*, *renunciar*, *denunciar*, etc. Cal dir *estudio*, com *envío*, i no «estúdio», etc. Però en el cas concret que comentem, pot ésser també una solució ben acceptable de recórrer a la forma substantiva *canvi*: *Ens trobarem al lloc de costum. Canvi!*

Albert Jané